بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތު ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޝަރީޢަތު ނަންބަރު:** 2017/HC-A/299
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:**

* **ނަން:** ހުސައިން ހަސީބު
* **ދާއިމީ އެޑްރެސް:** ގ. މަލްމާގެ / ސ. މީދޫ
* **ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:** A058133
* **މިހާރުގެ އެޑްރެސް:** ސ. އިސްޓޯރުގެ / ސ. މީދޫ

- **އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް:**

* **ނަން:** ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް
* **ދާއިމީ އެޑްރެސް:** ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް
* **ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:** -
* **މިހާރުގެ އެޑްރެސް:** ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް

* **ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް:** 17 ޝަޢުބާން 1438 / 11 މެއި 2017
* **ނިމުނު ތާރީޚް:** 15 ރަމަޟާން 1440 / 18 މެއި 2019

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޝަރީޢަތު ނަންބަރު:** 701/Cv-C/2016
- **ނިންމެވި ކޯޓު:** ސިވިލް ކޯޓު
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** އިހުމާލުވުމުގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުހޯދުން
- **ހުށަހެޅި ތާރީޚް:** 14.04.2016 * **ނިމުނު ތާރީޚް:** 10.04.2017
- **މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:**

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޢަލީ ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

(ރިޔާސަތު)

- **ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 701/Cv-C/2016 މައްސަލާ އެކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުވާކަމަށްބުނެ، ގ. މަލްމާގެ / ޙުސައިން ޝަރީފު (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A058133) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ. މިމައްސަލާގައި، އިސްތިއުނާފު ދައުވާ ފަރާތަކީ ސްޓޭޓް އިންޝުއަރެންސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް އެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01- އިސްތިއުނާފު މިކުރެވޭ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 701/Cv-C/2016 މައްސަލާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ ބުނެލުމުން، އެމައްސަލައަކީ 20 ޑިސެމްބަރު 2016 ވަނަ ދުވަހުގެ [illegible] ހަވީރު 04:00 ހާއިރު ޗާންދަނީ [illegible] މަގުގައި ގ. މަލްމާގެ / މާލެ، ޙުސައިން ޝަރީފް (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A058133) ހިންގަމުން ގެންދިޔަ [illegible] [illegible] ވާހަކައި [illegible] ސްޓޭޓް އިންޝުއަރެންސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޙުސައިން ޝަރީފްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޙުސައިން ޝަރީފްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 33,000,000/-ރ (ތެތީސް މިލިއަން ރުފިޔާ) ސްޓޭޓް އިންޝުއަރެންސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑުން [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

މައްސަލާ [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް [illegible] [illegible]، 20 ޑިސެމްބަރު 2016 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] ގ. މަލްމާގެ / މާލެ، ޙުސައިން ޝަރީފް (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A058133) ހިންގަމުން ގެންދިޔަ ކާރު [illegible] [illegible] [illegible] ސްޓޭޓް އިންޝުއަރެންސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ [illegible]،

އިޖާރާގެ ބޭނުގައި ބަރަށްޖެހިފައިވާ ކަރަންޓް ޕޯސްޓްޕެއިޑް ފޯނުގެ ސަރަވިސްތަކުން މިހުއްސަވައިގައި ހަރަދުތަކާއި ބިލުތަކުން ސަރުކާރުން ސެޓްލްކުރެވޭ، އޮޑިޓަރުގެ ސަރަޙައްދު އިޖާރާތަކުން ބިލުން ގޮތުގަތުން ސަރުކާރު އިންސްޓިރަކް ކޮންޓްރެކްޓް ތިޖާރީ ޕްރޮޕަޓީތަކުން ނިކުމެވަދެ ކަނޑައަޅައި، ޙުކުމްކުރެއްވުމަށެވެ." މިގޮތުން ޙުކުމްކުރެއްވުމަށް އެދި ޤަޟިއްޔާގެ ސަރަޙައްދު ނިޔާކުރި ކޯޓުގެ ރިޔާސަތުން އެދިވަޑައިގަތެވެ.

02- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ކޯޓުގެ މަތިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 701/Cv-C/2016

ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކުރެއްވުމަށްއެދި ދައުވާ ކުރީ ގ. މަލޭގެ / ހުސައިން ރަޝީދު އާއި ވާރުތުން އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވުން، މައިގަނޑު އެއް ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް އިސްތިއުނާފުކުރައްވައި ވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރަޙައްދުގެ މަޝްވަރާގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ.

* އެ ދަޢުވާއަކީ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 701/Cv-C/2016 ދަޢުވާގައި

ގ. މަލޭގެ، ހުސައިން ރަޝީދު އާއި ދުރުގައި ދަރިއުޖޫރާއި މާވަހަން ފާޠުމާ މަލޭގައި 02 ފުރި ރިޔާސީކޮށް ހުރި އަދި އެ 02 ފުރި ފުރުނުތައް ގުދި ތަޅައިގޮ ދިގު "ފަރިވާ ކުއާރިޓަރ" 20 ޖަނަވަރީ 2016 ވަނަ އަހަރުގެ ފެބުރުގެ ވަގުތުއްގައި އަނދެކި އެލިއަންސިއަން ދިއައި އެދިގަނަ އާއި ދެފަރާތުގެ ދެމެދު ކަރަންޓް ހިނގުން ސަޕްޓެމްބަރ އިޖާރާކޮށްފައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބިލުތަކާއި ޕޯސްޓްޕެއިޑް ފޯނުގެ ވަގުތުގައި އަދާކުރަން ތަނުގެ އެދިގަނަގެ (ނަޒަރިޔާ) ފާރަލުގައި ހުރިގޮތުން ހިފައިގެން ކަމުންދާތީ ދެގޮތުގެ ބަޔާން ކުރުމުން ސަރަޙައްދުން ހަރަދުކުރުން އެކަން ސަރަޙައްދުން ބަލަންފަރަކުން ނިކަމެ މުއްސަނދިގައި ދަވާވަކާ ފާރުތުން ހަރަދުޖެހިފައި އެނގެ ފާރުތަކު އެ ބޭނުން ފުރުން 03 މިހުންގެ ސަލަދި ހުއްޓާއި، ފާޅުވުމާއި، މިގޮތު އަދި ބެލުމުގައި އަދި އިޖާރާގައިގައި މަސައްކަތްކުރި މުވައްޒަފުންނާއި އެވެ.އެއްޗެ.އެގެ ފާރުތުން އަދިފަހުން ނިއުޒޫގައި ހަރަކާތްތެރިވި ފާރުތަކުގެ ބަޔާ ނުހަޅައި ހަމައެކަނި ދައުވާވެރި ފާރުތުން ހަރަދު ފޯރިންސަކް

ރިޕޯޓަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މިމައްސަލަ ނިންމައި ކޮށްފައިވާ ހުކުމަކީ [illegible] އިޖުރާއަތްތަކާއި ހިލާފަށް [illegible] ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިމާޔަތް [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާ އެވެ.

-03 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 701/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުން ކޯޓުގެ ރިޕޯޓާއި، އެކްސްރޭ [illegible] ކުރުމުން ގ. މަލްހާ، ހުސައިން ރަޝީދު ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ [illegible] މައްސަލައާއި، ގުޅުންހުރި [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތް [illegible]

(ހ) **ފުރަތަމަ ކަމަކީ،** މިމައްސަލައަކީ، 20 ޖަނަވަރީ 2016 ވަނަ އަހަރުގެ ހަވީރުގެ ވަގުތެއްގައި ހިނގި [illegible] ހާދިޘާއެއްގައި، ގ. މަލްހާ، ހުސައިން ރަޝީދު ގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށް [illegible] [illegible] މަގުގައި 02 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 02 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(ށ) **ދެވަނަކަމަކީ،** ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުރަ މަދަނީ ކުށެއް (civil wrong) ގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ފަރާތުގެ އަމަލެއް (negligenece) ގެ ސަބަބުން [illegible] މަސްއޫލިއްޔަތު [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާތަކުގައި، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކުރަން ޖެހެނީ އަސާސީ ތިން [illegible] ކަމުގައިވާ، ދަޢުވާ ކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ ވާޖިބެއް އޮތުމާއި (legal duty) އެވާޖިބަށް ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުން ޢަމަލުނުކުރުމާއި (breach of that duty) އަދި

އާދަބަން ހަމަވާ ކުރެކުރެވުމުގެ ސަބަބުން ދަތިވާ ކަމާ ހާލަތުން ގެއްލުން ތަކެއް ވެފައިވާކަން މިކަންކަން ސާބިތު ފުވަކާއި ނުވައި ތަފްސީރު މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ސަބަބުން (consequential damages) ދީފާން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ސާބިތު ނުކުރެވުން ކަމާއި، މިއުސޫލަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/10 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލު ކަމެވެ.

(ށ) ތިންވަނަކަމަކީ، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން، ދަޢުވާގައި ކުރިން، މަތީގައި ބަޔާން ކުރުމުން ކަންކަން ސާބިތު ކުރުމަށް ހުރި ހުރަހަރަކާއި ނުކުރެވޭ، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ހަމައެކަނި ހުށަހަޅާފައިވާ ދައުލަތުގެ ބޭރުގެ ސަރުކާރު އިދާރާއެއް ކުރުމަށް ދިރާސާގެ ކަރުދާހެއް ވަގުތީގޮތުގައި އެދިފައިވާ ކަރުދާސްތަކުން ހަމައެކަނި ކަނޑައެޅިފައިވާ، ކަނޑައެޅިފައިނުވާތީ، ވުޒާރާގެ އެދިފައިވާ ކަމަކާއި އެކުގައި ސާބިތު ކުރެވޭނެ ގޮތްތަކެއް ނެތް ކަމާއި، މިގޮތުން ހުށަހެޅި 03 ހުށަހެޅުމުގެ ހުށަހަޅާ ދަތި ކޮށް ނަގާފައިވާތީ، ހުށަހެޅި ކުރެވުނު ސާބިތު ތަކެއްގައި ބައްލަވައިދީފައި ވުޒާރާގައި އެދިފައިވާ ގޮތުގައި ކުރިން ފައިސާކަން ހުށަހެޅި ބަހުން އަނގަބަހުން އަދި ހުށަހެޅި ފައިސާކަމަށް ބައްލަވައިދީ ދުވަހު އެދިފައިވާ ވުޒާރާގެ މަތީގައި އެދިފައިވާ ފަރާތުން ކުރެވުނު ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ބަޔާން ކަމަށާއި، ނަގަފައިވާ މިދިޔައިރު އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ބިލްތަކުން ހުށަހެޅި ކަމާއި ބައްލަވައިދީ ފައިސާކަމުގެ "ވުޒާރާގެ" އެދިފައިވާ ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމުގެ ދުވަހުގެ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަކިން ބަޔާންކުރުމުގެ ކާމިޔާބު ކުރެވިފައި ވުޒާރާގެ އެދިފައިވާ ކަމަކަށް ހުށަހެޅި ބައްލަވައިދީ ދުވަހު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމާއި، ނަގަފައިވާ، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ އަދާކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު، ކޮންޓްރެކްޓްގެ ވުޒާރާގެ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ މިނިސްޓްރީގެ ބޭނުންތަކާއި މިއެގްރީމެންޓުގެ ޝަރުޠުތަކުގެ ކަނޑައެޅި ގޮތުގެ ދަށުން ވުޒާރާގެ އެދިފައިވާ ކާމިޔާބު ކުރެވިފައިވާ ކަމާއި އެވަނީ އެސްޓިމޭޓް ކުރެވުނު ކޮށްގެން ހުށަހެޅި ކަނޑައެޅި ކަމަށް ބުނެފައިވާ ދިރާސާ ގެއްލުން ވުޒާރާއިން ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ގޮތުގެ ވަގުތީ ފަތުރުވެރިކަމަށް ބަލައި، ކަނޑައެޅިފައިވާ ނަންބަރު: K(g)/PER/2016/8 ރިޕޯޓް އިން ހުށަހެޅި އެއް ގޮތުގައި، މިވުޒާރާގެ އެންމެގައި ހުރި ކަނޑައެޅި ގަވާއިދު ގޮތުގައި ނަގާކަން ވަގުތު ކުރެވިފައިވާ ކަމާއި އަދި ސިޔާ ކަމެއް ހުށަހެޅި ކޮންޓްރެކްޓް ރިޕޯޓުން ހުށަހެޅި އެއް ގޮތުގައި، ސާފުކުރާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ވުޒާރާގައި ގޮތުގައިވާކަން ވަގުތަށް ނުކުރެވޭ ކަމާއި، މިއުސޫލުގެ

ސަބަބުން ލޯރީގައި [illegible] އަސަރު ހުރިނަމަވެސް ލޯރީގައި ހުރި އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ [illegible] އިންނަ [illegible] އަރައިގެން ގޮސްފައި ނުވާކަން ފާހަގަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ލޯރީގެ [illegible] [illegible] ނިކުމެގެން [illegible]، [illegible] ހުރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ލޯރީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ޑިސްޓްރިބިއުޝަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ނ) [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ލޯރީގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (legal duty) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (breach of that duty) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އޮތުންކަމަށް ވާއިރު، މިއިން އެއްވެސް ކަމެއްގެ މައްޗަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާގައި ވާހަކައެއް ދައްކައި ކަމެއް ސާބިތު ކޮށްދީފައި ނުވެއެވެ.

ވީމާ، ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:701/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެންނަން ޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް މިޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް ނުފެނެއެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 701/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލު ކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިހުގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކޮށްފީމެވެ.